

פלאות עדרותיך

אמרות טהורות מהגה"ח רבי יצחק פייוויש גינזבורג שליט"א

לחזור אל האמונה

בהתעודות ר"ח כסלו השתא עסקו דברות קדשו של רבינו שליט"א במצב בו עם ישראל נמצא היום ובעבודה הנדרשת ממנו. אנו בזמן של 'אין' בין 'יש' ל'יש', ימים של חבלי משיח כמעבר מתקופה אחת לתקופה טובה באין ערוך, כאשר החזרה ל'אין' היא החזרה לאמונה. על המלכות המדינה לחזור למצב של "נקודה תחת היסוד", לקבל השראה של אמונה מ"צדיק יסוד עולם" ומתוך כך להיבנות שוב מחדש באופן חדש ומתוקן.

הראשון ומהו ה'יש' השני, וממילא - מהו ה'אין' שבאמצע, שמחבר אותם.

מצד אחד, ה'אין' הוא העלם, נסיון - הזמן שלנו היום שחייבים להתחזק בו, לחזור לשרש. מצד שני, ה'אין' הוא המעבר והחיבור בין ה'יש' שלפניו ל'יש' שאחריו.

ראשי התיבות של אין הם אמונה, יוזמה, נצחון - והם האין, "אין מזל לישראל".

מה הרמז הזה אומר? קודם כל, שאין נצחון בלי לקחת יוזמה. ה' רוצה שנקח יוזמה, שאנחנו נהיה שותפים איתו. הרי הוא כבר לקח את היוזמה שלו, כשהוא ברא את העולם, כמבואר אצלנו במקום אחר^ט, ועכשיו הוא רוצה את היוזמה שלנו, בשביל הנצחון הסופי, המוחלט, האמיתי.

אבל, אי אפשר לקחת יוזמה בלי היסוד, "יסוד היסודות ועמוד החכמות" בלשון הרמב"ם^ט, שהוא האמנת אלקות. כמו שאני צריך להאמין בה, אני צריך גם להאמין שאם אני נמצא במשבר, במצב של 'אין', של נפילה - יש בכך תכלית. ואדרבא, המשבר חיוני לגמרי, ובלעדיו אי אפשר לעבור ממצב מסוים ולהתעלות מעלה בקדש.

ט) ראה סוד ה' ליראיו ש"א פ"י (ושיעורים בסוד ה' ח"ג עמ' רל).
י) הלכות יסודי התורה פ"א ה"א.

המציאות" של ה', לגדלות שני, שבלשון החסידות היא "ראיית המהות" של האלקות, צריך לחזור למצב של קטנות באמצע. מהי קטנות? התחזקות באמונה ובטחון, שאין לשכל אחיזה בהם. זו הסגולה שלנו, עם ישראל: האמונה שלנו, שלמעלה מכל השגה.

הנקודה הזו של האין, של הקטנות, נקראת בלשון הקבלה רדל"א - רישא דלא ידע ולא אתידע, שאין בו שום השגה, אבל הוא קיים, "קנים עלינו". האמונה קיימת עלינו בבחינת מקיף. האות של חודש כסלו היא ה"ס, סובב, עיגול - עיגול גדול הסובב כל עלמין, עצמותו יתברך, סובב בלי 'עלמין' בכלל, בלי העלם בכלל.

לחזור לנקודת ההתהלה

שוב, עיקר הווארט הוא שבין ה'יש' הראשון ל'יש' השני צריך להיות 'אין'. יש הרבה פירושים בחסידות מהו ה'יש' ובכ"מ.

ו) נוסח ברכת "אמת ואמונה", וראה לקו"ת עקב ד"ה "ולהבין שרש וטעם קישור וחיבור" פרקים ביג (טז, ד ואילך) ובכ"ד.

ז) ה"ס הראשונה בתורה היא במלה "הסבב" (בראשית ב, יא) - וראה גם פרי צדיק לר"ח כסלו ג"ה.

ח) ראה גם לקו"ת שה"ש י, א ואילך - נלמד בשיעור יום שבת חיי שרה השתא.

להתחזק באמונה

אנחנו כעת בתקופת משבר, תקופת חבלי משיח. כיהודים, עלינו לשאול את עצמנו - מהי העבודה שלנו עכשיו? הבעל שם טוב אמר^א שעיקר הנסיון של עקבתא דמשיחא, חבלי משיח, הוא להתחזק באמונה - אמונה שהיא למעלה מטעם ודעת, בלי שכל. צריך להגיע לנקודת האמונה - האמונה שירשנו מאברהם אבינו, ראש כל המאמינים, עליו נדרש "תשורי מראש אמונה"^ב. על אברהם כתוב "והאמן בהוי' ויחשבה לו צדקה"^ג, הצדקה שלו היא האמונה שלו, הפיזור שלו, שהוא נותן את עצמו לגמרי לכלל, מוסר את עצמו לכלל. מוכן למות ולהקריב את עצמו לגמרי עבור הכלל.

אם כך, ה'אין' שבין 'יש' ל'יש' כאן הוא האמונה שבין שכל לשכל, בין מוחין למוחין. יש בקבלה מושג "גדלות ראשון וגדלות שני"^ד: בשביל לעבור מגדלות ראשון, שבלשון החסידות^ה היא "ידיעת

א) מאמר ד"ה "איתא בפסיקתא" מאת הרה"צ רבי הלל מפאריטש זצ"ל. וראה פרי הארץ פרשת וירא.

ב) שה"ש ד, ח.
ג) בראשית טו, ו.
ד) דרושי פסח וספיה"ע בשעה"כ ופע"ח.
ה) לב לדעת מאמר "אמונה ובטחון" פ"ו.

הווארט שלנו הוא שה'אין' של היום הוא האמונה. עלינו להגיע לאמונה – לחדש את האמונה, לחדש את ההתחלה, להתחיל מחדש. צריכים להתחיל את העסק מחדש.

השראה מהצדיק בדרך למלכות ישראל

נאמר עוד ווארט אחד, כדי לשייך את הנושא למציאות שלנו היום:

אצל אדמו"ר הצמח צדק זי"ע ישנם עשרה פירושים שונים לאין המוכרח שבין יש ליש^א. הפירושים מיוסדים על דרשת חז"ל^ב על הפסוק בתהלים "גפן ממצרים תסיע תגרש גוים ותטעה"^ג.

בפסוק ישנם שלשה שלבים: א) 'גפן ממצרים' – הנטיעה הראשונה, ה'יש' הראשון הבלתי־רצוי במצרים. ב) 'תסיע' – העקירה, האין המוכרח. ג) 'תגרש גוים ותטעה' – הנטיעה המחודשת בארץ ישראל, ה'יש' השני המתוקן.

נכון את הפירושים של הצמח צדק כנגד הספירות העליונות. המכנה המשותף לכל הפירושים הוא שמדובר בבחינת המלכות שבכל ספירה. כלומר, אם נדבר על הפירוש שכנגד ה'חכמה' – שלושת השלבים האמורים של 'ש-אין-יש' הם במלכות של החכמה, וכן בשאר הספירות. הקשר המיוחד של תהליך זה למלכות דוקא נרמז במאחז"ל "אין מלכות נוגעת בחברתה"^ד.

מהי מלכות בנוגע לענייננו? המדינה. כשאומרים ש"אין מלכות נוגעת בחברתה" יתכן שמדברים על שתי מלכויות שונות לגמרי, שני עמים שונים לגמרי^ה, אבל אנחנו מדברים בעם אחד – אנחנו, עם ישראל^ו. בכל זאת, צריך שהמלכות-המדינה תעבור שינוי מהותי ותגיע למקום אחר שלא היה קודם כלל וכלל. רוצים כבר מלכות אמיתית, מלכות של משיח, מלכות של גאולה.

כל המושג שיש 'ישראל' ו'יש-שני'

(א) פירוש 'יהל אור' לתהלים, פרק פ.
(ב) שמות רבה מד, א ובכ"ד – כמבואר באריכות בח"ב של התוועדות ר"ח כסלו.
(ג) תהלים פ, ט.
(ד) ברכות מח, ב; שה"ש רבה ג, יא.
(ה) ראה מכילתא דרשב"י פ"ב; רש"י על יומא לח, ב ד"ה "ואין מלכות".
(ו) וכן הוא בברכות שם, בתענית ה, ב ובשבת ל, א.

שייך בעצם למלכות, למדינה: יש מדינה ראשונה ואנחנו רוצים מדינה אחרת.

ובדימוי של חז"ל מנטיעת גפן: בשביל לנטוע מדינה שניה צריך לעקור את המדינה הראשונה, ואז או שאנחנו עושים זאת או שהקב"ה עושה זאת, כאשר בדרך כלל עקירה קשורה עם מלחמה. צריך לעקור את המדינה הראשונה^א ולהגיע לנטיעה חדשה של מלכות אחרת.

"נקודה תחת היסוד"

בנוגע למלכות יש עוד כלל גדול בקבלה וחסידות. למלכות-מדינה יש 'פרצוף'^ב שלם: יש מדינה, שרים, תפקידים ואוצר של הרבה כסף, לעשות כל מה שצריך לעשות. מדינה היא מבנה גדול מאד. היום אנחנו רוצים מדינה חדשה (אבל של אותם אזרחים, שהם אנחנו) שגם בה יש פרצוף. מה מצב הביניים? צריך להיות 'אין' בין מלכות למלכות. הביטוי בקבלה ל'אין' הזה הוא שהמלכות חייבת לחזור להיות "נקודה תחת היסוד"^ג, תחת הספירה שמעליה.

המלכות צריכה לחזור להיות נקודה קטנה, מצומצמת, כמו בעולם התהו שנקרא "עולם הנקודים" – כל הספירות בתהו הן נקודות? המלכות הגדולה, עם כל המשרדים והשרים וכו', צריכה להצטמק ולחזור להיות נקודה קטנה, אבל לא סתם נקודה קטנה, אלא "נקודה תחת היסוד", תופעה שיש בה יחוד [לא נקודה בודדה באויר אלא שתלויה באשלי רברבי].

מה הוא היסוד? הצדיק, "צדיק יסוד עולם"^ד. "נקודה תחת היסוד" פירושו שהמלכות החדשה, שמרגישה שהמלכות הקיימת לא תקינה ולא מתפקדת כמו שצריך, צריכה לקבל השראה חדשה

(ז) הסימן שהגיע הזמן לעקור את המציאות הראשונה הוא כאשר היא נעשית עקרה, לא מסוגלת להוליד חידוש מרענן. כאשר המלכות הופכת לעקרה עליה לחזור להיות "נקודה תחת היסוד", לקבל מהיסוד את כח ההולדה, שהוא הוא כח האמונה האמיתית של ה"צדיק יסוד עולם". להרחבה – ראו בגליין 'נפלאות', פרשת תולדות תשפ"ד, שם הופיע השיעור המלא.

(ח) כשמכוונים מערכת מסוימת בתורה או בעולם כנגד עשר הספירות, המבנה נקרא בקבלה 'פרצוף'.

(ט) ראה לקוטי הש"ס מסכת ברכות; ע"ח של"ו פ"ג (מ"ק).

(כ) ע"ח ש"ח פ"א (מ"ת).

(כא) משלי י, כה.

מהצדיק. החוויה הזו במלכות נקראת "נקודה תחת היסוד". רק אז היא יכולה להיבנות מחדש.

ממלכות שאול למלכות דוד

כדי להבין את הנקודה הזאת, של "נקודה תחת היסוד" – שהמלכות צריכה להצטמק ולהיצמד מלמטה ל"צדיק יסוד עולם", ואז היא יכולה שוב להתרחב – נתבונן בדוגמה מהנביא:

מי הצדיק שהמליך את המלכים בעם ישראל? שמואל הנביא, שמואל הרמתי^א. כשהמלכות לא מתפקדת, מרגישה שהיא חסרה היא צריכה לחזור לשמואל, לקבל את ההשראה שוב ממנו.

יכול להיות שאם שאל היה מתעקש יותר ויותר להיצמד לשמואל הוא היה זוכה לתיקון. אבל מה שקרה הוא ששמואל הנביא באמת פעל את המעבר^ב מהמלכות של התהו, מלכות שאול המלך^ג, למלכות של התיקון, מלכות דוד המלך ע"ה, מלכות בית דוד הנצחית, "נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם"^ד.

מהו המשבר? מהם חבלי משיח? רואים את כל מה שעבר על דוד המלך, ששאל המלך רודף אותו (הרבה פרקים בנביא, תוכן עיקרי בשמואל-א), וזהו בעצם תיאור של ה'אין' בין 'יש' ל'יש', בין מלכות שאול המלך למלכות דוד המלך.

בכל אופן, הבאנו זאת רק כדי לומר שנקודה תחת היסוד היינו דוד תחת שמואל. תוך כדי שהוא בורח משאול, יש פעם אחת שהוא חוזר לשמואל^ה, חוזר אל הצדיק שמשח אותו למלך.

מתוך שיחת אור לר"ח כסלו תשפ"ד

לקוצר הגליון, השיעור מתומצת מאד והתפרסם באן רק מעט מזעיר. לקבלת השיעור המלא, פנו אל ozby208770@gmail.com

(כב) שמואל-א י, א; טז, יג.
(כג) וראה באורך בספר קומי אורי מאמר "מבית שאול לבית דוד".
(כד) ששרשו בשאול מרחובות הנהר, מלך היסוד בין מלכי התהו, וד"ל.
(כה) שם טו, כט.
(כו) שם יט, יח.

מלך ביפיו

יצא לאור בשנת ה'תשס"ו – רמ"ח עמודים

אמיתי וממנו ניקח למינוי מלך בפועל. הדוגמא העיקרית (והראשונה – "הכל הולך אחר הפתיחה") לצדיק שגילה בנשמתו את בחינת 'משה רבינו שבדור' הוא רשב"י, אשר פתח בגילוי פנימיות התורה על ידי ספר הזהר, והיה ה'רבי' הראשון של פנימיות התורה.

עוד סוד גדול יש במינוי מלך, והוא הבחירה האלוקית בדוד עבדו ובזרעו אחריו לעולם, ועומק האמונה בבחירה החפשית אשר בה. בהסבר פנימי, בבחירה בדוד ובזרעו סומך הקב"ה על שושלת מסוימת, אדם מסוים, אשר עם כל כמה שיתעה, ואע"פ שיש לו בחירה חפשית – חפשית ממש, ואפילו של 'בא לְטָמֵא' – אף על פי כן בסוף הוא יבחר בטוב בעיני ה'. האמונה הזו, לכאורה, אין לה על מה שתסמוך, כיון שלכל יהודי יש בחירה חפשית ממש – גם למלך – ואף על פי כן ה' יתברך 'לוקח את הסיכון', כביכול, ובוחר ביהודי מסוים ובשושלתו אחריו – לעד ולעולמי עולמים.

יתן ה' יתברך שנוכה, על ידי העיסוק בסודות מינוי המלך למינוי המלך האמיתי – הוא מלך המשיח, בגשמיות ממש: שיהיה לו צבא גשמי ומדינה גשמית – ואף על פי כן (כפי שמקובל מצדיקים) יכבוש את העולם בהבל פיו בלבד – בלי להזדקק למלחמה כלל.

"שמחנו הוי' אלקינו באליהו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במהרה יבא ויגל לבנו, על כסאו לא ישב זר, ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו."

"ג' מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ. להעמיד להם מלך..." (ועיין בספר מלכות ישראל חלק א' בנוגע לסדר המצוות) בנוגע לתיקון המציאות בארצנו הקדושה, התורה מצווה אותנו לפעול בשלושה שלבים, כאשר הראשון שבהם – להעמיד מלך. בדורנו הרבה מתקשים להבין מהי מעלתו הגדולה של מלך דייקא על פני ממשלה, למשל. הרי במהלך ההיסטוריה ראינו שמלך ששולט לבדו מגיע מהר מאד לשחיתות,

דיקטטורה אכזרית וכו' – ואם כן, מדוע המציאות האידיאלית המוצגת בתורה הקדושה היא "ועבדי דוד מלך עליהם", "שום תשים עליך מלך"?

אמנם, ככל מצוות התורה, גם את מצות מינוי המלך עלינו לקיים בתמימות, מתוך אמונה בה' ובידיעתו את הטוב ביותר בעבור בניו עם ישראל. אבל, כדי לקבל 'טוב טעם ודעת' במצוה, במיוחד מצווה יסודית וציבורית כמינוי מלך, עלינו לנסות להבין אפס קצהו מה שאנחנו יכולים להשיג בטעם המצוה, ובמיוחד על פי פנימיות התורה – תורת הסוד, אשר היא ממתיקה את כל ה'דינים' הקשים ומטעימה לכל כמה טוב ומתוק לקיים אך ורק את רצון ה' יתברך, בבחינת "טעמו וראו כי טוב הוי'".

בפנימיות התורה מוסבר, שמלך היינו משה שבדור – נשיא הדור, שמתוך בטולו העצום לאלקות 'לוקח איתו' את כל מי שמתקשר אליו. בפנימיות, תחילת קיום המצווה היא מינוי רבי והתקשרות אליו. בבואנו לקיים את המצווה גם בגשמיות, כנדרש, עלינו להבין טוב גם את אופן ההתקשרות לרבי

להזמנת כל ספרי רבינו שליט"א
טל' 052-897-9067 או 058-672-9270

דברי פי חכם חזן

אוצר קצר – מתוך דברי רבינו שליט"א

האור (התורה). אין אחד גדול מהשני, לכל אחד מעלה משלו – התורה כ'אור מקיף', והמצוות כ'אור פנימי'. יש לנו רמ"ח נרות, מצוות עשה. אם נצרף אליהן את האהבה והיראה ("דחילו ורחימו"), המתלוות לכל מצוה, נקבל בגימטריא נר.

"כי נר מצוה ותורה אור". התורה, החכמה, היא אור: "יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החשך", "חכמת אדם תאיר פניו". לעומת התורה, האור המופשט והשכלי, מצוה היא נר – שהוא גשמי ומורגש, כמו מצוה, מעשית. התורה היא דעת עליון, המגיעה מלמעלה, ואילו המצוה היא הדלקה מלמטה למעלה, "מצוה להביא מן ההדיוט". הנר (המצוה) הוא הכלי בו נאחז

באהרלי צדיקים

ב"ק אדמו"ר הזקן,
בעל התניא והשו"ע
זי"עו"א

הרה"ק רבי שניאור זלמן זע"א מליאדי, הידוע גם כאדמו"ר הזקן ובעל התניא והשו"ע, נולד בח"י אלול תק"ה (והרמז קה"ת, קרני הוד תורה) לאביו רבי ברוך ואמו רבקה במחוז ויטעבסק שברוסיה הלבנה (בעלארוסיה). עוד בילדותו נודע בעילוי בתורה, ולהכריז – גם בהנדסה ואסטרונומיה. בשנת תקכ"ד נעשה לתלמידו המובהק של הרב"ה מגניד ממעזריטש, ובהוראתו כתב את השולחן ערוך שלו. עם עליית הרה"ק רמ"מ מויטעבסק לארץ, ובהוראתו, הפך אדמו"ר הזקן למנהיגם של חסידי רוסיה ורוסיה הלבנה. אדמו"ר הזקן כתב את ספר התניא, ספר יסוד בחסידות ככלל ובחסידות חב"ד בפרט, המוגדר כ"תורה שככתב של החסידות" וכולל עצות והדרכות בעבודת ה' לאור הכרת מדרגתו ועבודתו של הבינוני. בעקבות הלשנות של מתנגדים ישב בכלא פעמיים. יום שחרורו ממאסרו הראשון בשנת תקנ"ט, י"ט כסלו, נקבע ביום טוב וראש השנה לחסידות. בכ"ד טבת תקע"ג, בהיותו בדרך אחרי כיבוש נפוליאון את רוסיה הלבנה, נסתלק הרה"ק ונטמן בעיירה האדיטש.

רזי עולם

בזמן תפלה מנחה של יום כיפור, נגש אדמו"ר הזקן לבנו האדמו"ר האמצעי ואמר: כתוב "אתה יודע רזי עולם" ולא "רזי תורה". רזי תורה מוסר הקב"ה לחכמי ולצדיקי הדור, אבל רזי עולם רק הוא יודע. כדי להמחיש זאת, סיפר אדמו"ר הזקן שני סיפורים שקרו בעת ובעונה אחת:

פעם אחת נסע יהודי לביתו, כשעגלתו מלאה סחורה יקרה שקנה ביריד. הוא היה עייף מאד, ישב בעגלה ונרדם. פתאום התעורר, ומצא שהעגלון טעה בדרך, והעגלה טבעה בתוך בוץ שאין אפשרות לצאת ממנו. ולא רק שאי אפשר להוציא את העגלה מהבוץ, גם הסחורה תלך לאיבוד. כאשר ראה את מזל-הישיב, החל היהודי לבכות ולצעוק לה'. בדרך עבר יהודי אמיד ושמע את קולו, התקרב לראות מה העניין וניגש לעזור ליהודי ולעגלון להוציא את העגלה מהבוץ. השקיע העשיר את כל כוחו הדל, אך העגלה המשיכה לשקוע. נאנח העשיר בצער: רבוננו של עולם, אני רוצה לעזור ליהודי המסכן. אם הדבר היה תלוי בכסף, יש לי כסף, הייתי מפזר את כל מה שיש לי בשביל להציל את היהודי הזה. אבל העזרה לא תלויה בכסף אלא בכח, וכח אין לי.

באותו הזמן, במרחק עשר פרסאות, הלך ברחוב העיר יהודי אחר – בחור צעיר בעל כח וגבור חיל. גם הוא שמע קול בכי, וחשב שגזלנים התנפלו על מישהו. התקרב למקום וראה הרבה אנשים סביב משפחה אחת, והמשפחה בוכה. בלי להתבלבל תפס את האנשים והתחיל להרביץ להם, אך הסתבר שהייתה זו משטרה, והמשפחה היא משפחתו של בעל אכסניה שלא שילם

לפריץ, וצריך ללכת לבור... קרא הבחור: רבוננו של עולם, אם היו פה שודדים וגזלנים סתם והדבר היה תלוי בכח – כח יש לי. אבל פדיון המשפחה לא תלוי בכח אלא בכסף, וכסף אין לי.

סיים אדמו"ר הזקן, שעל הסיפורים האלה צריך לכוון ב"אתה יודע רזי עולם". רק אתה הקב"ה יודע, למה העשיר בעל הכסף נקלע למקום שצריך בו כח, והבחור בעל הכח שאין לו כסף הגיע למקום בו צריך כסף.

מהשוואתו של הצדיק בין רזי התורה לרזי העולם, ניתן ללמוד כי גם רזי העולם תורה הם. גם אם התורה המוכרת כיום אינה יכולה לגלות אותם, הרי שתורתו של משיח תוכל גם תוכל.

על כך נדרש הפסוק (ישעיה נא, ד) "תורה מאתי תצא": "אמר רבי אבין בר כהנא: אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא, חידוש תורה מאתי תצא" (ויקרא רבה, שמיני, פרשה יג). מעיקרי האמונה ש"זאת התורה לא תהיה מוחלפת", וכלשון אדמו"ר הזקן "עוד פעם מתן תורה לא יהיה". אך "תורה חדשה" היא גילוי חדש לגמרי של אותה תורה שקבלנו בסיני.

בהר סיני כרת ה' ברית עם ישראל ונתן לנו את תורתו, אך התורה היתה עבורנו משהו חיצוני, הנוסף על האישיות ונלמד לאדם מבחוץ. לעומתה ה"תורה חדשה" היא תורה המתאחדת לגמרי עם האדם, חקוקה על לבו וצומחת מתוכו: "נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה" (ירמיה לא, לב). כך, בדרך ממילא יתקיים היעוד המשיחי "ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו... כי כולם ידעו אותי". אז יתגלה כי "ישראל ואורייתא כולא חד", למקטנם ועד גדולם. תורה כזו מגלה כי

גם "רזי העולם" הנעלמים, הנם בעצם רזי תורה המתגלים במציאות התחתונה.

בעצם, כבר במתן תורה נרמז הגילוי העתידי: במתן תורה נאמר "וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השפר ואת ההר עשן וירא העם וינעו...". מהלשון "ראים את הקולות" משמע ש"ראים את הנשמע, שאי אפשר לראות במקום אחר". ראיית הנשמע פירושה היכולת לצייר לנגד עיני הלומד את הסוגיא הנלמדת נשמעת בתורה, יכולת שהיא עומק העיון האמיתי בתורה המאפשר ל"אסוקי שמעתא אליבא דהלכתא".

אך יותר מכך לומד רבי עקיבא במכילתא על הפסוק, ש"רואין [הנשמע], ושומעין הנראה". שמיעת הנראה הגדולה מראיית הנשמע, היכולת להתבונן על מה שהאדם רואה סביבו, ולקלוט לשמוע את המסר האלקי החבוי בכל המתחולל בעולם. עומק מתן תורה בסיני הוא "רואים את הנשמע" ועומק התורה החדשה שלעתיד הוא "שומעים את הנראה". לשיטת רבי עקיבא, מעין זה כבר התגלה במתן תורה בסיני, שהוא השרש לכל גילויי התורה עד עולם.

ראיית ההשגחה האלקית והבנת מסריה היא יסוד היסודות של תורת מורנו הבעל שם טוב, והיא תגיע לשלמותה ב"תורה חדשה", כאשר כל יהודי ידע מתוך לבו את רזי התורה המתגלים במציאות. תורה זו היא בגדר "אמת מארץ תצמח", תורה של בעלי תשובה הצומחת ממעלה למטה בדרך של אור חוזר. דווקא תורה כזו, המפענחת את מציאות העולם הנראה לעין, יכולה להגיע גם לאומות העולם ולפעול לתיקון המציאות כולה – "תורה מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארגיע".